

ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

**2005 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 16-ԻՆ ՎԱՐՇԱՎԱՅՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ՆԱՆՑԱՎՈՐ
ՃԱՆԱՊԱՐՆՈՎ ՍՏԱՅՎԱԾ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԼՎԱՅՄԱՆ, ՆԵՏԱԽՈՒԶՄԱՆ,
ԱՌԳՐԱՎՄԱՆ ՈՒ ԲՈՆԱԳՐԱՎՄԱՆ ԵՎ ԱՆԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ
ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՆՐԴԻ ԿՈՆՎԵՆՅԱՅՈՒՄ
(ԿԻՅ ՆԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ) ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

22 հունվարի 2008թ.

Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.
Գ. Նարությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ն. Դանիելյանի, Ֆ. Թոխյանի
(զեկուցող), Վ. Նովհաննիսյանի, Զ. Ղուկասյանի, Ն. Նազարյանի, Ռ. Պապայանի,
Վ. Պողոսյանի,

համաձայն Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 100 հոդվածի
2-րդ կետի, 101 հոդվածի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին»
Նայասարանի Նանրապետության օրենքի 25, 38 եւ 72 հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2005 թվականի մայիսի
16-ին Վարչապետի ստորագրված՝ Նանցավոր ճանապարհով ստացված
եկամուրների լվացման, հեղատվային, առգրավման ու բռնագրավման եւ
սահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին Եվրոպայի խորհրդի
կոնվենցիայում (կից հայտարարություններով) ամրագրված պարտավորությունների՝
Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության
հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Նանրապետության Նախագահի՝
սահմանադրական դատարանում 03.12.2007թ. մուտքագրված դիմումը:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Նանրապետության Նախագահի ներկայացուցիչ՝ ՆՆ արդարադատության նախարար Գ. Դանիելյանի գրավոր բացատրությունները, հեղափոխելով կոնվենցիան (կից հայտարարություններով) (այսուհետ՝ կոնվենցիա) եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց** .

1. Կոնվենցիան ստորագրվել է 2005թ. մայիսի 16-ին Վարշավայում՝ հանցավոր ճանապարհով սրացված եկամուտների լվացման, հեղափոխման, առգրավման ու բռնագրավման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի նպատակով: Նայասպանի Նանրապետությունը կոնվենցիան ստորագրել է 2005թ. նոյեմբերի 17-ին:

2007թ. նոյեմբերի 21-ի դրությամբ կոնվենցիան ստորագրել է 27 պետություն, վավերացրել՝ 4 պետություն:

Կոնվենցիայի նպատակն է խորացնել այդ ոլորտում պետությունների միջեւ համագործակցությունը, սրեղծել մի շարք արդյունավետ եւ լրացուցիչ մեխանիզմներ փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարն ուժեղացնելու բնագավառում, հստակեցնել ու կարգադրել «Նանցավոր ճանապարհով սրացված եկամուտների լվացման, հեղափոխման, առգրավման եւ բռնագրավման մասին» 1990 թվականի նոյեմբերի 8-ի եվրոպական կոնվենցիայով նախատեսված մեխանիզմները՝ հաշվի առնելով, որ ահաբեկչությունը կարող է ֆինանսավորվել ոչ միայն հանցավոր ճանապարհով սրացված եւ լվացված փողերով, այլ նաեւ օրինական գործունեությունից սրացված եկամուտներով:

2. Կոնվենցիայով Նայասպանի Նանրապետությունը պարտավորվում է.

- ձեռնարկել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք հնարավորություն կտան կիրառել կոնվենցիայով ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի նպատակով սահմանված դրույթները,

- երաշխավորել, որ կարող է հեղափոխվել, հեղափոխվել, հայտնաբերվել, սառեցնել, առգրավել եւ բռնագրավել օրինական կամ հանցավոր ծագում ունեցող այնպիսի գույքը, որը նախատեսված է եղել կամ որեւիցե ձեռով օգտագործվել է, մասնակիորեն կամ ամբողջությամբ, ահաբեկչության ֆինանսավորման նպատակներով, ինչպես նաեւ նշված հանցանքից սրացված եկամուտները, եւ այդ ուղղությամբ ապահովել հնարավոր առավելագույն համագործակցություն կոնվենցիայի մյուս մասնակիցների հետ (հոդված 2, կետ 2),

- ձեռնարկել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք հնարավորություն են տալիս իրականացնել գործիքների և եկամուտների, ինչպես նաև այդ եկամուտներին և լվացման ենթարկված գույքին համարժեք գույքի բռնագրավում (հոդված 3, կետ 1),

- ձեռնարկել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք հնարավորություն կտան ՏՏ օրենսդրությամբ ծանր հանցագործություն համարվող մեկ կամ մի քանի արարք կատարած անձանցից պահանջել, որպեսզի նրանք ներկայացնեն բռնագրավման ենթակա եկամուտների կամ գույքի ծագման վերաբերյալ տեղեկություններ, եթե նման պահանջը համապատասխանում է ՏՏ օրենսդրության սկզբունքներին (հոդված 3, կետ 4),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել արագորեն հայտնաբերելու, որոնելու, սառեցնելու կամ առգրավելու կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածով նախատեսված՝ բռնագրավման ենթակա գույքը, որպեսզի, մասնավորապես, առավել հեշտ լինի իրականացնել հետագա բռնագրավումը (հոդված 4),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել ապահովելու, որպեսզի սառեցման, առգրավման և բռնագրավման միջոցառումները ներառեն նաև այնպիսի գույք, որն ստացվել է եկամուտների փոխակերպման արդյունքում, օրինական աղբյուրներից ստացված գույքը՝ համախառն եկամուտների գնահատված արժեքի չափով, այն շահույթը կամ շահը՝ եկամուտներին հավասարաչափ ձեռով և չափով, որն ստացվել է եկամուտներից, եկամուտների փոխակերպման արդյունքում ստացված գույքից կամ այն գույքից, որին խառնվել են հանցագործությունից ստացված եկամուտները՝ այդ եկամուտների գնահատված արժեքի չափով (հոդված 5),

- ձեռնարկել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնցով հնարավոր կլինի ապահովել, որ կոնվենցիայի 4-րդ և 5-րդ հոդվածներին համապատասխան սառեցված կամ առգրավված գույքը պարզաճ կերպով տնօրինվի (հոդված 6),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնցով ՏՏ դատարանները կամ այլ իրավասու մարմինները կտրամադրեն լիազորություններ պահանջելու բանկային, ֆինանսական կամ առևտրային փաստաթղթերի տրամադրում կամ առգրավում՝ կոնվենցիայի 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ հոդվածներով սահմանված գործողություններն իրականացնելու նպատակով, ինչպես նաև չհրաժարվել կոնվենցիայի

7-րդ հոդվածի դրույթներով սահմանված գործողություններն իրականացնելուց՝ բանկային գաղտնիքի պահպանման օրենսդրական կամ այլ միջոցներ (հոդված 7, կետ 1),

- չխախտելով կոնվենցիայի 7-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված դրույթները՝ ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել, որպեսզի պարզվի, թե արդյոք ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը հանդիսանում է ՆՏ փարաժքում գրավող որեւիցե բանկում բացված ցանկացած փեսակի՝ մեկ կամ մի քանի հաշիվների օգտագործողը կամ շահառու սեփականատերը, իսկ հանդիսանալու դեպքում՝ ձեռք բերի նույնականացված հաշիվների բոլոր փվյալները, ձեռք բերի այն սահմանված բանկային հաշիվների եւ բանկային գործարքների վերաբերյալ մանրամասները, որոնք իրականացվել են որոշակի ժամանակահատվածում, մեկ կամ մի քանի որոշակի հաշիվների միջոցով՝ ներառյալ այդ հաշիվներին փոխանցումներ կատարած եւ դրանցից փոխանցումներ ստացած այլ հաշիվների վերաբերյալ մանրամասները, մոնիտորինգի ենթարկի որոշակի ժամանակահատվածում մեկ կամ մի քանի նույնականացված հաշիվների միջոցով իրականացվող բանկային գործարքները, ինչպես նաեւ ապահովի, որ բանկերն իրենց շահագրգիռ հաճախորդների կամ երրորդ անձանց համար չբացահայտեն կոնվենցիայի հոդված 7, կետ 2-ի «ա», «բ» եւ «գ» ենթակետերի համաձայն տեղեկատվություն որոնելու կամ ձեռք բերելու, ինչպես նաեւ հետաքննություն իրականացնելու փաստը (հոդված 7, կետ 2),

- քննարկել նաեւ բանկ չհանդիսացող ֆինանսական հաստատություններում բացված հաշիվների վրա կոնվենցիայի հոդված 7, կետ 2, մաս 1-ի դրույթը փարաժեկու հարցը (հոդված 7, կետ 2),

- քննարկել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ ընդունելու հնարավորությունը, որոնք թույլ կտան կիրառել եկամուտների հայտնաբերումը եւ հետապնդումը, ինչպես նաեւ համապատասխան ապացույցների հավաքագրումը հեշտացնող հատուկ քննչական միջոցներ, որոնցից են դիտարկումը, հեռահաղորդակցության գաղտնալուծումը, մուտքը համակարգչային համակարգեր եւ որոշակի փաստաթղթեր ներկայացնելու պահանջը (հոդված 7, կետ 3),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնցով հնարավոր կլինի ապահովել, որպեսզի այն շահագրգիռ կողմերը, որոնց առնչությամբ կիրառվել են կոնվենցիայի 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ հոդվածներով եւ III բաժնի այլ համապատասխան դրույթներով սահմանված միջոցները, ունենան իրենց իրավունքների պաշտպանության արդյունավետ իրավամիջոցներ (հոդված 8),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնցով հնարավոր կլինի ՏՏ օրենսդրության ներքո իբրև հանցարեսակ սահմանել դիտարկության կատարված հետեյալ գործողությունները՝ գույքի փոխարկումը կամ փոխանակումը, եթե հայրնի է այդ գույքի եկամուտ հանդիսանալու փաստը՝ գույքի անօրինական ծագումը թաքցնելու կամ քողարկելու, ինչպես նաև նախորդող հանցարեսակի կատարման մեջ ներգրավված անձին իրավական հետեւանքներից խուսափելու հարցում աջակցելու նպատակով, գույքի իրական բնույթի, աղբյուրի, գրավելու վայրի, օտարման, փոխադրման, գույքի նկատմամբ որեւիցե իրավունքի կամ սեփականատիրության թաքցնելը կամ քողարկելը, եթե հայրնի է այդ գույքի եկամուտ հանդիսանալու փաստը, ինչպես նաև ՏՏ սահմանադրական սկզբունքներին եւ իրավական համակարգի հիմնական հասկացություններին համապատասխան՝ գույքի ձեռքբերումը, փրապելումը կամ օգտագործումը՝ եթե սպանալու պահին հայրնի է եղել այդ գույքի եկամուտ հանդիսանալու փաստը, եւ կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածով սահմանված հանցանքներին կամ դրանց իրականացման փորձին մասնակցելը, միանալը կամ հանցավոր համաձայնության գալը, ինչպես նաև այդ հանցանքների իրականացմանն աջակցելը, դրդելը, նպաստելը կամ խորհրդակցելը (հոդված 9, կետ 1),

- ապահովել, որպեսզի փողերի լվացման համար նախորդող հանդիսացող հանցանքները ներառեն այն արարքները, որոնք տեղի են ունեցել մեկ այլ պետությունում, որտեղ դրանք հանցանք են համարվում, եւ կհամարվեն նախորդող հանցանք, եթե կատարված լինեին ՏՏ-ում (հոդված 9, կետ 7),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կապահովեն, որ իրավաբանական անձինք պատասխանատվություն կրեն կոնվենցիայով սահմանված՝ փողերի լվացման քրեական հանցանքների համար, որոնք, ի շահ այդ անձանց, կատարվել են տվյալ իրավաբանական անձի կազմում առաջապար դիրք զբաղեցնող ֆիզիկական անձի կողմից, որը գործել է ինքնուրույն կամ իբրև իրավաբանական անձի մարմնի անդամ՝ օգտագործելով հետեյալը՝ իրավաբանական անձը ներկայացնելու իրավասությունը, կամ իրավաբանական անձի անունից որոշումներ կայացնելու իրավասությունը, կամ իրավաբանական անձի կազմում հսկողություն իրականացնելու իրավասությունը, ինչպես նաև կատարվել են վերը նշված հանցանքներում այդպիսի ֆիզիկական անձին՝ իբրև հանցակից կամ սադրիչ ներգրավելու նպատակով (հոդված 10, կետ 1),

- կոնվենցիայի հոդված 10, կետ 1-ում նշված դեպքերի հետ մեկտեղ ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ, ապահովելու համար, որ իրավաբանական անձը

պարասխանարվություն կրի այն դեպքերում, երբ կոնվենցիայի հոդված 10, կեր 1-ում սահմանված հսկողության կամ վերահսկողության բացակայությունը հնարավոր է դարձրել վերոհիշյալ կերով սահմանված քրեական հանցանքների կատարումն ի շահ տվյալ իրավաբանական անձի, վերջինիս իրավասության տակ գտնվող ֆիզիկական անձի կողմից (հոդված 10, կեր 2),

- ապահովել, որպեսզի կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածով նախատեսված պարասխանարվությունը կրող իրավաբանական անձինք ենթարկվեն արդյունավետ, համարժեք եւ տարհամոզիչ քրեական կամ ոչ քրեական պարժամիջոցների, ներառյալ դրամական պարժամիջոցները (հոդված 10, կեր 4),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք հնարավորություն կտան պարժամիջոց սահմանելիս հաշվի առնել կոնվենցիայի այլ Կողմի՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի նկատմամբ կոնվենցիայով սահմանված հանցանքների համար կայացրած դատավճիռները (հոդված 11),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել կոնվենցիայով սահմանված Ֆինանսական հետախուզության մարմին (այսուհետ՝ ՖՆՄ) սպեղծելու համար (հոդված 12, կեր 1),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել, որպեսզի ՖՆՄ-ն հնարավորություն ունենա ուղղակի կամ անուղղակի ձեռով, պարզաճ ժամանակին ձեռք բերելու այն ֆինանսական, վարչական եւ իրավական տեղեկատվությունը, որն անհրաժեշտ է իրեն իր գործառույթները, մասնավորապես, կասկածելի գործարքների վերաբերյալ հաշվետվությունների վերլուծությունն իրականացնելու համար (հոդված 12, կեր 2),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել փողերի լվացման կանխարգելմանն ուղղված՝ կարգավորման, վերահսկման կամ մոնիտորինգի համընդհանուր ներքին համակարգ հաստատելու համար, ինչպես նաեւ հաշվի առնել կիրառվող միջազգային չափանիշները՝ ներառելով, մասնավորապես, փողերի լվացման դեմ պայքարի ֆինանսական միջոցառումների հարուկ հանձնախմբի (FATF) ընդունած առաջարկները (հոդված 13, կեր 1),

- ձեռնարկել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք թույլ կտան ՖՆՄ-ին կամ, համապարասխան դեպքերում, որեւիցե այլ լիազորված իշխանության կամ մարմնի, երբ կասկած է առաջանում փողերի լվացման հետ տվյալ գործարքի առնչության վերաբերյալ, ձեռք առնել շտապ գործողություններ, որպեսզի

գործարքը ժամանակավորապես դադարեցվի կամ կասեցվի՝ այն վերլուծելու և կասկածը հաստատելու նպատակով (հոդված 14),

- ելնելով գործիքների և եկամուտների բռնագրավմանն ուղղված հետաքննության և դատական վարույթների նպատակներից՝ հնարավորության դեպքում առավելագույն չափով համագործակցել կոնվենցիայի մյուս Կողմերի հետ (հոդված 15, կետ 1),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք հնարավորություն կտան կոնվենցիայի IV բաժնով նախատեսված պայմանների ներքո կատարել հետեւյալ հարցումները՝ եկամուտներ կամ գործիք հանդիսացող գույքի որոշակի միավորների բռնագրավման վերաբերյալ, ինչպես նաեւ եկամուտների այնպիսի բռնագրավման վերաբերյալ, որը բաղկացած է եկամուտների արժեքին համապատասխան գումար վճարելու պահանջից, և հետաքննության ընթացքում աջակցության և նախնական միջոցների վերաբերյալ՝ վերը նշված բռնագրավման փասկներից որեւէ մեկը հետագայում իրականացնելու նպատակով (հոդված 15, կետ 2),

- ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել, որպեսզի եկամուտներ և գործիքներ հայտնաբերելու, որոնելու, ստուգելու կամ առգրավելու նպատակով կոնվենցիայի այլ Կողմերի ներկայացրած հարցումներին փոփոխ այնքան առաջնայնություն, որքան փոփոխ է ներքին ընթացակարգերի շրջանակներում կատարվող հարցումներին (հոդված 15, կետ 4):

3. Նայաստանի Նանրապետությունը կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 17-րդ հոդվածի 5-րդ կետի, 24-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն նախատեսում է կատարել հայտարարություններ, համաձայն որոնց՝ Նայաստանի Նանրապետությունը կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետը և 17-րդ հոդվածը կիրառելու է միայն կոնվենցիային կից հավելվածում նշված հանցագործությունների նկատմամբ, իսկ կոնվենցիայի 24-րդ հոդվածի 2-րդ կետը կիրառելու է միայն ՆՏ սահմանադրական սկզբունքների և իրավական համակարգի հիմնական հասկացությունների համաձայն: Նայտարարություններով նախատեսվում է նաեւ, որ կոնվենցիայի 35-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն ՆՏ ներկայացվող հարցումները և այդպիսի հարցումներին առնչվող փաստաթղթերը պետք է ուղեկցվեն անգլերենով կատարված թարգմանությամբ, իսկ, կոնվենցիայի 42-րդ հոդվածի 2-րդ կետին համապատասխան, կոնվենցիայի 7-րդ բաժնի համաձայն ՆՏ կողմից փրամադրված փեդեկությունները կամ ապացույցները չեն կարող առանց ՆՏ-ի նախնական համաձայնության հայցող

կողմի իրավասու մարմինների կողմից օգտագործվել կամ փոխանցվել այլ քննության կամ վարույթի համար, բացի հարցման մեջ նշվածից:

4. Կոնվենցիայով Նայասպանի Նանրապետության սրանձնած պարտավորությունները բխում են միջազգային փոխաշահավետ համագործակցության հաստատման վերաբերյալ ՆՏ Սահմանադրության 9 հոդվածում ամրագրված սկզբունքներից:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրության 100 հոդվածի 2-րդ կետով, 102 հոդվածի առաջին եւ չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասպանի Նանրապետության օրենքի 63 եւ 64 հոդվածներով, Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2005 թվականի մայիսի 16-ին Վարչապետում ստորագրված՝ «Նանցավոր ճանապարհով սրացված եկամուտների լվացման, հեղափոխման, առգրավման ու բռնագրավման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիայում (կից հայտարարություններով) ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրության 102 հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՏՈՂ

Գ. ՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ